

מסורת הש"ס

(א) מוסף וזבחם פי"א ה"ב ויזמא יג: ורש"י עג. [מור"ק דר:] ב"ק קי. הוריות יב: וירוש' סנהדרין פ"ב ה"א, הוריות פ"ג ה"ג, (ג) מגילה כ"א, וירוש' מגילה פ"ג ה"א, (ד) מגילה כ. פ"ט, (ה) מגילה כ. פ"ט מוסף' טהרות פ"ח ה"ט, (ו) לעיל טז, (ז) מגילה כ"א, (ח) ועי' בתוס' מגילה כ: דמבוארים דבריהם טפ"ה, (ט) שו"ך לדרך צח: במתני' צ"ק, (י) לקמן קב:

שינויי גוסמאות

[א] צ"ל אוכל (ש"ס:); [ב] כצ"ל גוסף בר אשי אמר אבה הוא דבר בעד"ך שלשה ירוביה היו אומר זה בעל מום אכזר לרבות טבול יום ומחוסר כפורים ואזנן שם טומאה אחת הוא: [ג] מיתות לא שנת נתמק (ש"ס:צ"ק: [ד] נ"א מה לי טהור או דלמא ר' (כ"י:); [ה] כצ"ל כהן טמא: [ו] כצמתי"ו ש"מ כהן המוטא: [ז] אלא ל"ק לל"ל (ש"ס:צ"ק: וכו' דרש"י, ועי' להלן אמת לר: [ח] אי אסח דעתיה האת שלישי ושביעי כו': (כ"י) בירושא: [ט] נמי בעי רעד אפילו לתרומה לל"ל (צ"ק:); [י] נ"א כתיב: (כ"י:; וביה בתרגום: [יא] דמדיד הא לל"ל (ש"ס:); [יב] מינת לחיטוי נתמק (ש"ס:); [יג] כצמתי"ו ור"ו אח: [יד] ואמר ולא יחלל שהעובדה שיעבוד איהו וכו' (כתב"י וש"ס:); [טו] לערב (כתב"י וש"ס:); [יז] הלכך הא דמיתות דהיא כו' טבילה בראש (כ"י:); [יח] טבילה בראש כו' הדיא (שםכ"י:); [יט] צ"ל אשכחיה דרביא ור"ו אח: [כ] צ"ל אשכחיה דרביא ור"ו אח: [כ"א] מושם חשש טומאה לל"ל (שםכ"י:); [כב] צ"ל וגורמא (ש"ס:); וכ"נ מהמ"מ שם: [כג] צ"ל הריבא ומתא לרבעים ושיבא נתמק (ש"ס:צ"ק:); [כד] נל"ל דבב"י (באה"מ:); [כה] צ"ל והמקריב (ש"ס:); [כו] צ"ל והמקריב (ש"ס:); [כז] צ"ל מנין לרבות (ש"ס:); [כח] אוכלים (ש"ס:); [כט] אי אמת למעוטי שאניו וכו' לל"ל (צ"ק:); [ל] גי' צ"ל חילק משני אינו חולק ואבחי חילק ליה מבטעל מום כדפר"ך בסמוך ומשני ערביא קרא. ועי' נחפ' שהקשו לפני הבהמה לא היה לזרך לתוס' לנתנן דברים אלו בל"ל דל"ן כהם שזם מידות או חוספת. ועי' נחמ' ששח"ז: [לא] מאלן ואלין דביתא קמי' כהנה, ועי' הנהם ג"א נחמ' ששח"ז. ומח"י משמע דמזאת מקור ועד קושיא: ועי' טה"ק וקד' דמקריב: הגי' שלנו: [לב] נ"א חיפוק ליה כו' כדפרושים בסמוך (ג"ליו:); [לג] צ"ל הגי' (ש"ס:); [לד] נחפ' כ' דעיקר כוונתם לשלל גי' רש"י דגריס אלא. ע"ש פלגאמיס דכ"יו. אבל בש"מ מיקן לשון הסוף דל"ל הגי'ה מתח מינת ה"י: [לה] מינת בקדשים נתמק. וי"ל בכל אדם (שםכ"י, ב"ש:); [לו] הטופס שפסוקגיים הוא מנה"ל. וידי' ליתא, ומתח זה איתא ה"ג ומו' לא, ובשםכ"י וצ"ש הגי' הגי'ה [ולגלן לפני ואי"ת כו' טופס שם עד כאן הגה"ה]. ולפי"ו הוסיף גרסי' כרש"י ולא חז' רק לפירש. ועי' ח"י' בלוקין, וגורסת צ"ק חרוב' שמשו וראו דנקט אונן דאונן אסור וכו': [לז] שנעשה גופו שני וכו' לל"ל (ש"ס:); [לח] כצ"ש וי"י"ז ו' נחוב בתהילתו נוספת טהרות [פי"א מ"ב נקסות]:

משמרה כולה. לא זרקו את הדם אלא אחד זרק ע"י כולן וכולן חולקין ואוכלין: קטן. פסול לעבודה דנפקא לן מאיש מזרעך לדורותם בהכל שזמטין (חולין דף כד:); ^(ט) צסיפא וצקדשים אוכל דאמרין במנחות (דף עג.) איש כאחי איש חולק ואין קטן חולק ומדמעטי ליה מחלוקה מכלל דאכל ועוד כל זכר כתיב: **יחלקנה**. ומהכא נפקא לן מתני' דקמני טבול יוס אינו חולק: **כל זכר כהנים יאכל לרבות צעל מוס**. ולקמן מוקמינן לה בצרקין (דף קג.) דלחלוקה רבייה דאי לאכילה לא אכטריך דהא כהדיא כתיב ביה (ויקרא כא) ומן הקדשים יאכל: **שכן אוכל כדכתיב ומן הקדשים יאכל: דלאורסא חוי**. לעבודה כגון הקטר חלנים: **רז יוסף אחר**. לרבות טבול יוס לחלוקה לא מצינת אמרת הא ^(א) אוקימנא מאי יאכלנה יחלקנה כו': **ראוי לאכילה**. צעל מוס: **כיון ולא חוי**. לעבודה לחיטוי ^(ב) ואפילו מקמי טומאה ורחמנא רבייה לחלוקה הלכך מה לי כשהוא צעל מוס לחודיה מה לי כשהוא טמא וצעל מוס דהא ^(ג) לא קרינא ביה המחטא מעיקרא ופליג השתא נמי **ניפלוג: מקריב אונן**. דכתיב ביה (שם כא) **לאביו ולאמו לא יטמא ומן המקדש לא יאֵא אינו זריך ללאת מן המקדש** כיום מיתת אביו ואמו יד' שעבודתו אינה מחוללת ^(ד) הא אחר הדיוט שלא יאֵא חילל: **ואינו חולק לאכול צערב** ^(ה). לכשיפטר מאניעות. אלתא אע"ג דקרינן המחטא אומה לא פליג דעיקר חלוקה צאכילה תלי מדלפקה רחמנא בלשון אכילה הלכך ^(ו) מאן דמיימי ראיא מבעל מוס קודם טומאה דפליג אע"ג דאין ראו לחיטוי ומהיאי טעמא צעית לרביי אף לאחר טומאה לאו ראיא היא דבראי לאכילה אע"פ שגמא שמיא וצעל מוס בלא טומאה ראו לאכילה הוא: **מהו שיתקנו לו**. מקרבן יציור לאכול לערב. וצברקן יציור שהקריבוהו טהורים קא מיציעא ליה אי פלגי' מיניה להאי טמא הואל ואינו לחיטוי דקרנן צבור דוחה טומאה: **או דלמא ראו לאכילה צעין**. אבל צהקריבוהו טמאין לא מיציען לן שהרי אינו נאכל דק"ל כצ"כ זולין (פסחים דף עו:) קרבנות יציור צאין בטומאה אבל אין נאכלין: ^(א) מתני' דקמני אונן נוגע בשטבול לאניעותו זו כיוס ודך טבילה לא צעיא הערב שמש דמעלה דרבנן צעלמא היא: **אונן שעצל**. זו כיוס דאניעות צזיר מחד יומא ליתיה כדכתיב ואחריתא כיוס מר צמ"ק (דף כ"א): **ה"ג אלא לא קשיא הא דאסח דעסיה כו'**. היאך דחומר צקדס ^(ב) דמלכריך ליה טבילה יו: **בדאסח דעסיה**. משמירת

גופו מפני שהוא אסור צקדשים לבו כיוס: **טעמא מת**. מטומאת מת: **טעמא שרץ**. מטומאת שרץ: **ועוד לתרומה נמי**. ליצעי טבילה אלמה תנן התם צריכין טבילה לקדש אבל לא לתרומה: **ה"ג צאומר נשמרתי מדבר המטמאני ולא מדבר הפוסלני**. ומדבר ^(א) המטמאני טומאה דאורייתא דבעיא הערב שמש: **הפוסלני**. לאכילת קדשים מדרבנן דלא בעי הערב שמש ^(ב) וכן לגבי תרומה צאומר [לא] ^(ג) נשמרתי מדבר הפוסלני בתרומה. ושינויא דחיקא הוא ולא מיתוסק במסקנא הכי: **מגריפה**

דאסח דעתיה כו'. היסח הדעת פוסל צקדשים ^(א) והא דנקט אונן משום דרגיל לאסוסי דעמיה לפי שאינו יכול לאכול: **מדברך המטמאני**. טומאה דאורייתא דבעיא הערב שמש ולא מדבר הפוסלני לאכילת קדשים מדרבנן דלא צעיא הערב שמש ^(ב) וכן לגבי תרומה מותר אפילו [צו] כיוס דלאמרין זרות אמרתי לך ולא אניעות ולכך שמר עזמנו מדבר הפוסלו לקודש ולא נתן לבו שיהא מותר לערב אבל לתרומה מותר אפילו [צו] כיוס דלאמרין זרות אמרתי לך ולא אניעות ולכך שמר עזמנו מדבר הפוסלו לא לתרומה ואי"מ מאי יהו אומה טומאה דקאמר דטמא צה לקודש אבל לא לתרומה דקמני מתני' דחגיגה (דף כ:); צריכין טבילה לקודש אבל לא לתרומה ומפרש ה"ר חיים כגון דאכל כבר שלישי של תרומה שגופו ^(א) שני * לקדש אבל לא לתרומה כדאמר בפרק שני דחולין (דף ג:); ובסמוך ליכא לפרושי הכי גבי (כלי) [לצין] על הסל ולא על המגריפה טמאה לפסול קודש ואינה פוסלת פירות תרומה שצסל דכר אינו פוסל כלי

טבול יום פרק שנים עשר זבחים

צ"ט.

בפסחים צפ' אלו דברים (דף ע.) סקין שנמלא צי"ד שוחט צה מיד צי"ג שונה ומטביל פי' בנמלא חוץ לירושלים דלא גזרו על ספק כלים הנמנאים צירושלים כדאמר צפ"ק דפסחים (דף יט:); וצי"ד שוחט צה מיד דמסתמא הטבילוהו מאתמול כדי שיהא לו הערב שמש ולא חיישינן שמא נטמא בטומאה דרבנן דלא צעי הערב שמש ולא חש להטביל עד י"ד ועדיין לא הטביל היינו משום דכיון דהחזק להטביל צי"ג משום טומאה דאורייתא לא חיישינן שמא נטמא אחר כך בשום טומאה ועוד כשגזרו על ספק כלים הנמנאים משום חשש טומאה דאורייתא גזרו ולא משום ^(א) טומאה דרבנן ומיהו יש טומאה דרבנן דצעי הערב שמש כדאשכחן בפסחים צסוק האשה (דף כג.) כל הפורש מן הערלה כפורש מן הקצר דצעי האה שלישי ושציעי וכ"ש הערב שמש וההיא דרבי ישמעאל בן קמחית בפרק הוילאו לו (יומא מז.) שנתה צינורא להגמון על צגדו (צנורא ^(ב) דערצי) וגכנסו אחיו ושימשו תחתיו אע"ג דטומאת עכו"ם דרבנן צעיא הערב שמש וכי ההיא דחומר צקודש (מגינה דף כג.) דשפופרת שחטכה לתטאת ר' יהושע אומר יטמא ויטביל ופיך דחטכה מאן אי דחטכה עס חצר ל"ל טבילה ואי דחטכה עס הארץ צהא נימא רבי יהושע יטמא ויטביל משמע כהדיא דטומאת עס הארץ צעיא הערב שמש וההיא דכהן השורף את הפרה שהיו אחיו הכהנים סומכין ידיהן עליו כדי לטמאותו לעשות להכעיס ^(ג) ללדוקיס שהיו אומרים צמעורי צהם היתה נעשית ובצדי דבי אובלי קודש מדרש לתטאת ומשמע דצעי הערב שמש ^(ד): **אינו חולק בבשר שנאמר המקריב את דם השלמים ואת החלב**. ר"ת ל"ג ליה משום דבגמ' (לקמן דף קב:); דנינא דר"א צר"ש דריש ליה מקרא אחרנא מדכתיב הוורק את דם השלמים והאי קודש דמקריב ^(ה) אתא לכהן שאינו מורה צעודה כדרשנין בחולין צפ' הזרוע (דף קלג:); כדפירש צקונטרס בגמ' לת"ק דלצא שאלו ומיהו י"ל דכולה הונא אונן שטבול חוזרת עליו ל"ק ^(ו) הא דאסח דעתיה הא דלא אסח דעתיה היסח ^(ז) הדעת שלישי ושביעי בעי ^(ח) דא"ר יוסמאי ברבי מתון א"ר יוחנן ה"היסח הדעת צריך הואה שלישי ושביעי לא קשיא הא דאסח דעתיה מת הא דאסח דעתיה מטמא שרץ טמא שרץ טמא מעלייא הוא הערב שמש בעי ^(ט) ועוד אפילו תרומה נמי ד"א"ר ירמיה באומר גשמרתי מדבר המטמאני ולא גשמרתי מדבר הפוסלני ומי איכא נטירותא לפלגא אין והתניא ^(י) עודהו הסל על ראשו ^(י) ואוב"ב. ואי"מ אמאי לא משני קטן רחמנא רבייה כדמשני בתר הכי גבי

צעל מוס לבתר דמסיק מאי יאכלנה יחלקנה וי"ל כיון דקטן וצעל מוס אוכל ^(א) מאי אתא קרא לשאמעינן אי ^(ב) נדרש שאינו מחטא אינו אוכל אי למעוטי טבול יוס ומחוסר כיפורים הא נפקא לן צפ' הערל (יבמות דף עד:); מקרא אחרנא דהציא כפרתו אוכל צקדשים הילכך ^(ג) נדרש אינו חולק אי"מ ^(ד) אי הוה משני רבייה קרא מיקשי ^(ה) ליה אכתי מבעל מוס כדפר"ך בסמוך: ^(א) ה"ג **ראוי לחיטוי חולק**. ומיהו הרי כה"ג אונן וטמא צקרבנות יציור דראויין לחיטוי ואינם חולקין כדבסמוך י"ל דעיקר קרא אכטריך לדיוק שאינו ראו לחיטוי אינו חולק: ^(א) ה"ג **הא טמאני**. טמא דאורייתא דבעיא הערב שמש ^(א)ה"ג רש"י וגראה דה"ג צאומר לא נשמרתי מדבר הפוסלני מדבר הפוסלני מתרומה] דאונן אסור לאכול קודש ולכך לא שמר עזמנו מדבר הפוסלו לקודש ולא נתן לבו שיהא מותר לערב אבל לתרומה מותר אפילו [צו] כיוס דלאמרין זרות אמרתי לך ולא אניעות ולכך שמר עזמנו מדבר הפוסלו לא לתרומה ואי"מ מאי יהו אומה טומאה דקאמר דטמא צה לקודש אבל לא לתרומה דקמני מתני' דחגיגה (דף כ:); צריכין טבילה לקודש אבל לא לתרומה ומפרש ה"ר חיים כגון דאכל כבר שלישי של תרומה שגופו ^(א) שני * לקדש אבל לא לתרומה כדאמר בפרק שני דחולין (דף ג:); ובסמוך ליכא לפרושי הכי גבי (כלי) [לצין] על הסל ולא על המגריפה טמאה לפסול קודש ואינה פוסלת פירות תרומה שצסל דכר אינו פוסל כלי

עין משפט‏
נר מצוה‏

ב א מיי' פי' מהל' מעה"ק הלכה יד:
י ב מיי' שם הלכה כ:
ג מיי' שם ופי"צ מהל' ציאת המקדש הלכה ו ח
יא ד מיי' פי' מהל' מעה"ק הלכה ז:
יב ה מיי' שם הלכה כ:
יג ו מיי' פי"צ מהלכות אבות הטומאה הלכה טו:
יד מיי' פי"ג שם הלכה ג:
יד ח מיי' פי"צ שם הלכה טו:

- תורה אור השלם**

הבדקן המחטא אתא יאכלנה בנקודס קודש תאבול בפיצור אידל מוציע:

הגהות הב"ח

(א) גב' לא שנת מה לי בעל מום ומה לי צעל מוס והוא טמא או דלמא: (ג) רש"י ד"ה קטן וכו' בסופיה וכו' כל זכר כתיב כל זכר בבהמה יאכל הס"ד ואח"כ מ"ה יחלקנה וכו' חולק הס"ד ואח"כ מ"ה לרבות: (א) ר"א או דלמא אין חז' נאכלין הס"ד ואח"כ מ"ה כאן כשטבול מתני' דקמני:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מדבר וכו' לקדש אבל לא לתרומה. עדיין יקשה למ"ד הים צין לקדש צין לתרומה:

מוסף רש"י

כהן גדול מקריב אונן. דרחמנא כשייה דכתיב לאביו ולאמו לא יטמא ומן המקדש לא יאֵא ולא יחלל וגו', ודרשנין זה בשמיות קדשים [לעיל טז.] מתח אביו ואמו שאני זריך ללאת מקדשות כלל ויוסלן להיות עומד ומקריב. כי לא חילל עבודתו בךך (ירומא יג: ובצ"י ב"ק קי: ודע"י טז.) ואינו אוכל. שלל הותרה כלן אלא עבודה, וקדשים אסורין לאזין קל וחומר ממעשר הקל שאמרה מורה לא אכלתי באוני ממנו (ירומא שם). לומר אע"פ שהוא חליק מן הדעות לעין הקצרה, שזה הוא לו לעין אכילה (שם עג.) ואינו חולק לאכול לערב. כשתסלק אניתו, דאניתות לילה דרבנן, דאניתות דאורייתא אינו אלא יוס מיתא, דכתיב (עמות ח) ואחריתא כיוס מר, אלתא אין מיריות אלא יוס אחר (ב"ק שם:); אונן. שלל טמא וזו שטנל ליוס שניעי לפסירתו והעריב שמשו ולמחרת הוא קרוי מחוסר כפורים שעדיין נגמר טהרתו מלויס בקרבנו: צריכין טבילה. לאחר שהציא קרבנו אס לאה לאביל קדש וגמ' מפרש טעמא (מגינה כ"א). הסל. של מלטים (שם כ:);

שיטה מקובצת

תוס' (מעמ' הקדס) ד"ה טבול יוס. וההיא דכהן השורף את הפרה סו. יצ"ב ע"י צפי' המעשה של ר"ש במס' פרה ^(א):